

De GelrePas of een lokale regeling?

Gelre
Pas

Onderzoek naar mogelijke alternatieven voor de GelrePas

Afdeling Beleidsrealisatie
Sanne van der Drift
Juni 2019

Onderzoek en conclusie alternatieven voor de GelrePas

1. Inleiding

Met de GelrePas (GP) kunnen inwoners (kinderen en volwassenen) met een laag inkomen tegen flinke kortingen, en in sommige gevallen zelfs gratis, meedoen aan diverse activiteiten. Dit gaat om lidmaatschap van een sport- of cultuurvereniging, een dagje uit of een bezoek aan het theater. De GelrePas is een samenwerking van acht regiogemeenten, te weten de gemeenten Arnhem, Duiven, Renkum, Rozendaal, Rheden, Westervoort, Zevenaar en Overbetuwe.

De GelrePas heeft tot doel om financiële drempels om te kunnen participeren in de samenleving te verlagen. Om daadwerkelijk te realiseren dat ook inwoners met een laag inkomen kunnen participeren, moet ervoor gezorgd worden dat de aangeboden producten en mogelijkheden goed aansluiten bij de doelgroep. Als dit niet het geval is, zal de pas (te) weinig gebruikt worden en wordt de doelgroep niet voldoende in staat gesteld te participeren in onze gemeente of regio.

Niet alle deelnemende gemeenten zijn tevreden met de GelrePas zoals deze nu ingericht is. In de regio wordt daarom gewerkt aan verbeteringen in proces en opzet van de GelrePas.. De verwachting is dat de gewenste verbeteringen in januari 2021 doorgevoerd zullen zijn.

2. Evaluatie GelrePas Overbetuwe 2016

In 2016 heeft de gemeente Overbetuwe een eigen evaluatie uitgevoerd van de GelrePas¹. Uit deze evaluatie blijkt dat de GelrePas (vooralsnog) niet voldoende bijdraagt aan het bevorderen van participatie van de doelgroep: huishoudens met een minimum inkomen. Voor deze evaluatie zijn alle GP-houders (880 Overbetuwse huishoudens) bevestigd, waarvan 240 huishoudens (27%) hebben gereageerd. De vragen gingen met name over hun ervaringen met de GelrePas en eventuele mogelijkheden om de regeling te verbeteren. De GelrePas kwam relatief slecht uit deze evaluatie, met een gemiddelde score van 5,8. Slechts 55% van de respondenten gebruikte de GelrePas in meer of mindere mate. De voornaamste redenen die men aangeeft voor het niet gebruiken van de pas zijn:

- * Schaamte/stigmatisering bij gebruik van een fysieke pas die je moet laten zien
- * Niet op de hoogte van het aanbod van de GelrePas
- * Bijkomende kosten waardoor e.a. te duur wordt (b.v. vervoer)
- * Eigen gezondheid is niet goed genoeg om deel te nemen
- * Te weinig aanbod in eigen dorp/in de buurt²

Naar aanleiding van deze evaluatie heeft het huidige college besloten tot een onderzoek naar de GelrePas en een mogelijk, beter, alternatief.

3. Gebruik GelrePas 2018

Zowel uit de evaluatie van 2016 als uit de cijfers van 2018 blijkt dat de meeste pashouders gebruik maken van de GelrePas voor sportactiviteiten. 'Sport tot 18 jaar' betreft 44% van alle programmakosten en 'sport vanaf 18 jaar' vormt 35% van de totale programmakosten voor de GelrePas. Dit betekent dat van alle

kosten die vergoed worden via de GelrePas, 79% besteed wordt aan sportactiviteiten. De overige 21% wordt besteed aan de Betuwe Express (6%), kledingbonnen (2,6%), cultuur tot 18 jaar (2,3%) en overige,

¹ De evaluatie Gelre pas is gedeeld met de Raad op 18 juli 2016 en bijgevoegd als bijlage 1

² De gemeente Overbetuwe heeft altijd de mogelijkheid gehad om lokale initiatieven aan te melden bij de GelrePas, maar hierin is niet voldoende geïnvesteerd en van deze mogelijkheid is weinig gebruik gemaakt.

zoals uitstapjes en de bibliotheek.

In totaal hebben in 2018 in Overbetuwe 1861 inwoners een GelrePas ontvangen. In 2018 is de GelrePas gebruikt door 1.093 inwoners van Overbetuwe. Dat is ongeveer 59% van het totaal aantal pashouders. Dat is een verbetering ten opzichte van 2017, toen gebruikte 823 inwoners (51%) de GelrePas, op een totaal van 1608 GelrePashouders.

4. Kosten van de GelrePas

De totale kosten voor de GelrePas bedroegen in 2018 € 149.108,-. In 2017 bedroegen deze kosten € 106.500. Dit verschil lijkt voornamelijk te wijten te zijn aan het groeiend aantal gebruikers van de GelrePas. Dit is feitelijk een positieve ontwikkeling. Wel is in de begroting niet voldoende rekening gehouden met toenemende uitgaven. E.a. wordt inmiddels rechtgezet.

Door de toename van het gebruik van de GelrePas stegen echter ook de uitvoeringskosten. Waar de uitvoeringskosten van de GelrePas in 2017 nog €21.207 bedroegen, bedragen deze in 2018: €40.656. De stijging in de uitvoeringskosten wordt veroorzaakt door een toename aan GelrePas gebruikers – in de huidige systematiek worden GelrePas declaraties namelijk handmatig verwerkt, wat ertoe leidt dat meer FTE moet worden ingezet voor de uitvoering van de GelrePas, wat weer leidt tot hogere uitvoeringskosten³.

Kosten GelrePas ⁴	2016	2017	2018
Daadwerkelijke kosten	€ 79.000	€ 106.500	€ 149.108
Begrote kosten	€ 80.000	€ 80.000	€ 80.000
Verschil tussen begrote en daadwerkelijke kosten	+€ 1.000	-€ 26.500	-€ 69,108

Tabel 1: Begrote en daadwerkelijke kosten GelrePas van 2016 tot en met 2018

5. Onderzoek naar een mogelijk alternatief voor de GelrePas

De input voor belangrijke criteria met betrekking tot het alternatief van de GelrePas is op verschillende plekken opgehaald.

1. Als eerste zijn evaluaties van andere gemeentelijke minimapassen geanalyseerd met als doel om 'best practices' op te halen en om knelpunten in het kader van het gebruik van gemeentelijke minimapassen inzichtelijk te maken.⁵
2. Ten tweede is gekeken naar de wensen van het college en de input van lokale politieke partijen op het integraal armoedebeleid.
 - Het CDA geeft onder andere als aandachtspunten voor het alternatief voor de GelrePas *toegankelijkheid, eenvoud en optimaal te gebruiken* door de doelgroep. Het belangrijkste is dat de doelgroep kan blijven *participeren*.
 - D66 geeft als aandachtspunt mee dat (het gevoel van) *schaamte/stigmatisering* verminderd moet worden. Daarnaast wijst D66 op *eenvoud in de uitvoering* en *bijkomende kosten* voor de gebruiker zoals vervoer.
 - BOB wijst vooral op een *korte realisatie- dan wel implementatietermijn* om de GelrePas in huidige vorm in te wisselen voor een beter alternatief.
3. Vervolgens zijn de uitkomsten uit de evaluatie van de GelrePas omgezet naar beoordelingscriteria, waarbij in het bijzonder het *onbekende aanbod* een rol speelde voor het niet gebruiken van de GelrePas.

³ De rekenmethodiek bij de uitvoeringskosten GelrePas is: het totaal aan uitvoeringskosten gedeeld door het totaal aantal passen en vermenigvuldigd met het aantal passen per gemeente.

⁴ De kosten van de GelrePas worden achteraf betaald – dat wil zeggen dat de kosten in 2016 gaan over het gebruik van de GelrePas in 2015, etc.

⁵ Evaluatie van het armoedebeleid in de gemeente Doetinchem vanaf 2014-heden (2017)
Evaluatie armoedebeleid gemeente Bergen op Zoom (2015)
De Zeistpas beter in de hand (2011)

4. Tenslotte is gesproken met externe partners (Stichting Leergeld, Forte Welzijn en de Participatieraad) en interne medewerkers (uitvoering en beleid)⁶. Zij wezen op de *aansluiting op de behoeften van de doelgroep, het rekening houden met de minder digivaardige inwoner, het tegengaan van misbruik van de pas en de hoge uitvoeringskosten*.

6. Afwegingskader mogelijke alternatieven GelrePas

Op basis van bovengenoemde informatie en overwegingen is het volgende afwegingskader opgesteld voor het beoordelen van alternatieven voor de GelrePas in huidige vorm.

6.1 Het in te zetten instrument draagt zo min mogelijk bij aan stigmatisering van de doelgroep

De huidige fysieke pas wordt door een deel van de gebruikers als stigmatiserend ervaren. Door een digitaal systeem in te richten voor het van tevoren 'kopen' van activiteiten kan voorkomen worden dat inwoners aan een balie moeten benoemen dat zij een minimapas hebben. .

6.2 Het in te zetten instrument is gebruiksvriendelijk voor gebruikers en aanbieders

Het alternatief voor de GelrePas in huidige vorm dient zo eenvoudig mogelijk te zijn in gebruik. Dit geldt zowel voor de inwoner met een kleine beurs als voor aanbieders zoals ondernemers en verenigingen. De declaratiesystematiek van de huidige GelrePas vormt een minpunt in het kader van gebruiksvriendelijkheid. Zowel door aanbieders/ondernemers als door deelnemende gemeenten worden de administratieve procedures ervaren als een 'last' (en daardoor ook als 'duur'). Het 'gedoe' met declaraties is ook een van de redenen dat sommige lokale aanbieders niet willen aansluiten, wat het aanbod voor onze inwoners beperkt. Daarnaast zorgt het huidige declaratiesysteem ervoor dat ondernemers langer op hun geld moeten wachten.

Een digitaliseringsslag in het aanbod en de afhandeling kan bijdragen aan een grotere gebruiksvriendelijkheid en geeft ons meer inzicht in de behoeften van inwoners - bijvoorbeeld door te kijken welke activiteiten vaak aangeklikt, maar nooit gekocht worden. Bij een eventuele digitale variant dient wel gekeken te worden naar passende mogelijkheden zodat ook gebruikers die minder digivaardig of taalvaardig zijn gebruik kunnen (blijven) maken van deze voorziening.

6.3 Het in te zetten instrument biedt toegankelijke informatie over het aanbod

Uit de evaluatie van de GelrePas blijkt dat veel van onze inwoners niet op de hoogte zijn van de activiteiten en mogelijkheden die de GelrePas biedt. Hieruit concluderen wij dat het aanbod dat er is vooralsnog niet voldoende toegankelijk is voor de doelgroep.

Bij een potentieel alternatief voor de GelrePas (of bij een verbeterde versie van de GelrePas) verdient dit onderwerp dan ook zeker prioriteit. Deze informatievoorziening kan op verschillende manieren worden vormgegeven (flyers, goede website, evenementen, reclame, etc).

6.4 Het in te zetten instrument biedt een flexibel systeem waarmee maatwerk mogelijk is

Bijkomende kosten kunnen voor een deel van de doelgroep een belemmering vormen om gebruik te maken van de GelrePas. Vervoer naar een activiteit is hier een voorbeeld van. De verschillende alternatieven zullen ook worden gewogen op de (on)mogelijkheden om een bepaald aanbod (of module) "aan" of "uit" te zetten. Met een flexibel systeem kan meer maatwerk geleverd worden aan de doelgroep.

⁶ Carin Wustefeld (beleid, integraal armoede), Liselot Roeling (opgaveregisseur), Jolanda Dijkstra (kwartiermaker uitvoering), Joep Tiernego (beleid, sport), Fabian Miceli (beleid, ondernemers), Herma Deij (zwembad, uitvoerder GelrePas), Josselien van Grootel (beleid, sport), Esther Diaby (beleid, minima (voor Arie Sax),

Bijkomende criteria voor de gemeente:

6.5 Het in te zetten instrument borgt de rechtmatigheid van voorzieningen

We vinden het belangrijk dat de baten van een voorziening voor inwoners met weinig geld ook zoveel mogelijk terecht komt bij de doelgroep waar deze voor bedoeld is. Misbruik is natuurlijk nooit uit te sluiten maar dient wel zoveel mogelijk voorkomen te worden. De huidige GelrePas geeft de mogelijkheid om te toetsen op rechtmatig gebruik doordat op basis van de op naam gestelde pas en de datum gecheckt kan worden of iemand recht heeft op korting. Met een andere variant, waarbij sprake is van online tickets en QR-codes, loopt de gemeente iets meer risico's dat kaartjes worden 'overgekocht' of 'weggegeven' aan niet rechthebbenden. Navraag bij andere gemeenten wijst echter uit dat hoe meer gemeenten inzetten op het tegengaan van misbruik, hoe groter de kans dat misbruik voor zal komen – Je wijst inwoners namelijk op de mogelijkheid van misbruik, waar inwoners daar waarschijnlijk eerder niet aan dachten.

6.4 Het in te zetten instrument is niet te duur (opstart- en uitvoeringskosten), is op korte termijn te realiseren en verlaagt de administratieve lasten.

Het contract met de GelrePas dient opgezegd te worden voor 1 september 2019. Dat betekent dat er voor die tijd een werkbaar alternatief opgezet moet zijn. In de beoordeling van de alternatieven wordt daarom ook gekeken naar de verwachte realisatietermijn evenals naar de implementatiekosten van een ander systeem. Bij alternatieven kijken we tevens naar mogelijkheden om de uitvoeringskosten te verminderen. Bij dit afwegingscriterium wordt ook afgewogen of het (financieel) gunstiger is het aanbod te laten 'vullen' door de externe partij of dat dit door de gemeente Overbetuwe zelf gedaan wordt.

Op basis van het hierboven omschreven afwegingskader worden in de volgende paragraaf meerdere keuzemogelijkheden op een rijtje gezet.

7. Alternatieven

In dit onderzoek is gekeken naar hoe andere gemeenten hun armoedebelief inrichten, in het bijzonder voor wat betreft een minimapas. Op basis van de evaluatie 2016 uit Overbetuwe en de werkwijzen van andere gemeenten zijn de volgende opties geformuleerd:

7.1 Een armoedebelief zonder minimapas

De mogelijkheid om niet meer met een minimapas te werken is zeker één van de opties.

De meeste gemeenten maken namelijk helemaal geen gebruik van een minimapas maar hebben hun minimabeleid op een andere manier ingericht. Daarnaast zijn er verschillende gemeenten die een minimapas hebben overwogen, maar op basis van het gemeentelijk haalbaarheidsonderzoek er toch voor hebben gekozen om dit niet aan te schaffen, met name vanwege de grote mate van stigmatisering, het beroep op ondernemers/aanbieders en de hoge uitvoeringskosten. Het alternatief is een verandering in de wijze waarop de financiële regelingen van Overbetuwe ingericht zijn.⁷

Uit gebruikscijfers van de GelrePas blijkt dat bijna 80% van de kosten die vergoed worden via de GelrePas betrekking hebben op abonnementen of cursussen op het gebied van sport. Aangezien de GelrePas gebruikt kan worden voor veel meer dan alleen sport, roept dit de vraag op of een dergelijke regiopas wel aansluit bij de behoeften van onze inwoners. Is de GelrePas niet te breed en te groot opgezet als inwoners met name korting willen op sport?

⁷ Als we kijken buiten de regio, zien we dat sommige gemeenten, bijvoorbeeld de gemeente Horst aan de Maas (qua inwoneraantal vergelijkbaar met Overbetuwe), het minimabeleid zo hebben ingericht dat aanvragen voor kinderen volledig verlopen via stichting Leergeld en dat aanvragen voor volwassenen verlopen via een sociaal-maatschappelijke bijdrage binnen het gemeentelijk minimabeleid.

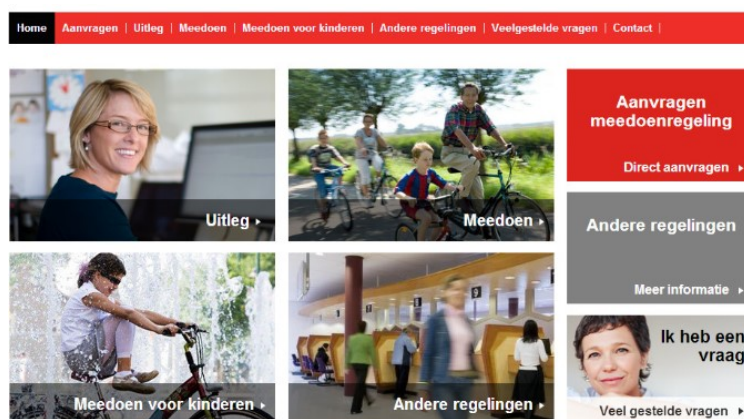
Voordelen van een armoedebelief zonder minimapas	Nadelen van een armoedebelief zonder minimapas
Eenvoud in de uitvoering	Geen korting op dagtochten of entreegelden voor (culturele) activiteiten
Stichting Leergeld gaat op huisbezoeken en kan goed bepalen wat nodig is in een gezin (integraal)	Reactief – inwoners moeten zelf een aanvraag doen (niet zomaar thuisgestuurd)
Veel minder uitvoeringskosten (alleen een check op maatschappelijke aanvragen voor volwassenen)	Continuïteit – veel inwoners zijn gewend aan de GelrePas (“ik mag elk jaar twee keer gratis het grof vuil laten ophalen”, “ik mag voor vijf euro naar de bioscoop”)
Geen digitaal systeem	Breuk met het huidige minimabeleid
Meerjarenaanvragen zijn mogelijk	Afhankelijk van vrijwilligersorganisatie (b.v. Stichting Leergeld)
Regie ligt bij de gemeente	
Relatief makkelijk aan te vragen voor de minder digitale gebruiker	
Op basis van behoeften – inwoners zonder behoeften doen geen aanvraag	
Realisatietermijn	

Tabel 2: Voor- en nadelen van een armoedebelief zonder minimapas

7.2 Lokale digitale regeling

De gemeente Overbetuwe kan ook zijn eigen lokale digitale regeling opzetten. Zowel grote als kleinere gemeenten hebben hun ‘eigen regeling’. Er zijn verschillende organisaties die deze regelingen technisch mogelijk maken en in de praktijk zijn er weinig tot geen essentiële verschillen in werkwijze te onderkennen. Zo is de gemeente Beuningen erg te spreken over hun kindpakket, uitgevoerd door Intermediad, en is de gemeente Lingewaard heel tevreden over hun Meedoenregeling, uitgevoerd door Met Gezond Boerenverstand. Beide organisaties bedienen meerdere gemeenten en hebben ruime ervaring in het uitvoeren van onder andere kindpakketten (regelingen voor kinderen in armoede). Hierdoor zijn opstartproblemen over het algemeen opgelost en zijn de systemen operationeel en snel te implementeren.

De regeling bestaat uit een overzichtelijke website waarbij inwoners met recht op een minimavoorziening kunnen kiezen welke culturele activiteiten, sportactiviteiten of uitjes ze graag zouden willen doen (in de volksmond het ‘bol.com-principe’), binnen de financiële en inhoudelijke kaders die door de gemeente bepaald zijn. De regeling verloopt over het algemeen digitaal en de stigmatisering wordt verminderd door online een kaartje te kopen met fictieve punten. In sommige gemeenten worden alle minimaregelingen gebundeld, en kan de inwoner hier ook een aanvraag doen voor kwijtschelding gemeentelijke belastingen of een collectieve zorgverzekering. Deze werkwijze maakt bonnetjes overbodig en aanbieders worden op zeer korte termijn (soms real-time en anders wekelijks) uitbetaald. Dit verlaagt de administratieve last voor zowel gemeenten als aanbieders. Daarnaast hebben gemeenten de mogelijkheid om real-time managementinformatie te krijgen, waardoor zij niet voor financiële verrassingen komen te staan.

Afbeelding 1: Voorbeeld van een lokale regeling

De opstart- en uitvoeringskosten van de lokale regelingen verschillen op basis van werkwijze van de uitvoerende organisatie. Het resultaat qua website en digitale regeling is bij Intermediad en Met Gezond Boerenverstand voor inwoners min of meer hetzelfde. Het grote verschil zit naar schatting vooral in wat de gemeente zelf nog uitvoert en wat de gemeente overlaat aan de organisatie achter de lokale regeling; willen we alleen het systeem inkopen of ook de uitvoering, promotie en het vullen van het aanbod? Een nadere inventarisatie van voor- en nadelen van de uitvoering door beide organisaties is nodig wanneer de keuze wordt gemaakt een lokale digitale regeling op te starten.

Voordelen van een lokale digitale regeling	Nadelen van een lokale digitale regeling
Eenvoud in de aanvraag van miniregelingen	Niet regionaal
Minder uitvoeringskosten	De regio is ook bezig met het verbetertraject van de GelrePas. Het risico dat we lopen is dat we als aparte gemeenten afspraken moeten maken over korting voor inwoners van die gemeente(n).
Werkt goed in regiogemeenten	Niet altijd gebruiksvriendelijk voor aanbieders (zaken doen met meerdere gemeenten) .
Realisatietermijn – 1 tot 5 maanden	Opstart- en implementatiekosten voor de regeling
Blijft onder de (Europese) aanbestedingsgrens (snelle implementatiemogelijkheden)	
Lokaal georiënteerd	
Organisatie met veel ervaring/expertise op het gebied van het digitaal uitvoeren van miniregelingen	
Minder stigmatiserend – kaartjes koop je online en abonnementen worden direct vanuit de regeling betaald aan sport- of cultuurverenigingen.	
Bijhouden van behoeften/monitoring en sturing (welke producten worden vaak bekeken, maar nooit gekocht?)	
Een fictief vastgesteld budget om gekozen producten in de ‘webshop’ te kopen (bijvoorbeeld zwemlessen, voetbalcursus, dansles)	
Naast sport/cultuur ook korting op bijvoorbeeld entreebewijzen en uitjes.	
Eenvoud in declaraties (één overzichtelijke factuur of betaalopdracht voor gemeenten)	

Tabel 3: Voor- en nadelen van een lokale digitale regeling

7.3 Gelrepas 2.0 – Een verbeterde regionale regeling onder naam van de GelrePas

Niet alle deelnemende regio-gemeenten zijn tevreden met de GelrePas zoals deze nu ingericht is. Daarom is het voornemen van de regio om de GelrePas te verbeteren, te moderniseren en te digitaliseren. De verwachting is dat de gewenste verbeteringen, op zijn vroegst, in januari 2021 doorgevoerd zullen zijn. E.a. heeft ook te maken met de regels voor Europese aanbesteding.

Voor de GelrePas 2.0 wordt gekeken naar dezelfde organisaties en mogelijkheden die beschreven zijn binnen de lokale regelingen in paragraaf 7.2.

Voordelen van de Gelrepas 2.0	Nadelen van de Gelrepas 2.0
Eenvoud in de aanvraag van minimaregelingen	Realisatie: termijnplanning is behoorlijk lang (2021)
Minder uitvoeringskosten vanwege automatisering en digitalisering	Afhankelijk van regionale besluitvorming in de diverse colleges
Minder stigmatiserend – entreekaartjes koop je online en abonnementen worden direct vanuit de regeling betaald aan sport- of cultuurverenigingen	Lokale regelingen zijn tot nu toe alleen nog op gemeenteniveau ingebouwd en niet regionaal voor meer dan een drietal gemeenten.
Bijhouden van behoeften/monitoring en sturing (welke producten worden vaak bekeken, maar nooit gekocht?)	In de tussenperiode tot januari 2021 zal het huidige declaratiesysteem met bijbehorende nadelen gehanteerd blijven.
Een fictief vastgesteld budget om gekozen producten in de 'webshop' te kopen (bijvoorbeeld zwemlessen, voetbalcursus, dansles)	
Naast sport/cultuur ook korting op bijvoorbeeld entreebewijzen en uitjes.	
Eenvoud in declaraties (één overzichtelijke factuur of betaalopdracht voor gemeenten).	
Minder opstartkosten voor de regeling in regionaal verband dan wanneer we deze lokaal opzetten.	
Continuïteit. Inwoners kennen/hebben de pas	

Tabel 4: Voor- en nadelen van de regionale GelrePas 2.0

8. Verschil in opstart- en uitvoeringskosten

De inhoudelijke voor- en nadelen van de alternatieven voor de GelrePas in huidige vorm staan beschreven in paragraaf 7. In deze paragraaf zullen we het verschil in opstart- en uitvoeringskosten inzichtelijk maken.

Regeling	Opstartkosten	Uitvoeringskosten (p.j.)
GelrePas (nu)	€0	€41.000,-
Armoedebeleid zonder minimapas	n.t.b. ⁸	n.t.b.
Lokale regeling – Intermediad	€5.500,- ⁹	€25.000,-
Lokale regeling – Meedoenregeling	€48.000,-	€3.500,-
Regionale regeling (GelrePas 2.0)	Minder dan kosten van lokale regeling vanwege schaalvoordelen.	Minder dan de kosten van lokale regeling vanwege schaalvoordelen

Tabel 5: Verschil in opstart- en uitvoeringskosten tussen alternatieven

9. Toetsing aan afwegingskader

In dit hoofdstuk worden de drie alternatieven te weten (1) *geen minimapas*, (2) *een lokale regeling* of (3) *GelrePas 2.0*, vergeleken op basis van het afwegingskader uit paragraaf 6. Dit afwegingskader is onder andere gebaseerd op de resultaten van de evaluatie van de GelrePas uit 2016.

9.1 Het verminderen van stigmatisering

Alle alternatieven dragen bij aan het verminderen van stigmatisering. De *lokale regeling* (digitaal) en de *GelrePas 2.0* (eveneens digitaal) dragen hier het sterkst aan bij, omdat ze de mogelijkheid geven om online een kaartje te kopen en het moment dat de inwoner een minimapas moet laten zien vermeden wordt. Voor het alternatief *geen minimapas* geldt dat de inwoner slechts 1x een aanvraag hoeft te doen bij de gemeente (volwassenen) of bij Leergeld (kinderen) en vervolgens een jaar lang bijvoorbeeld kan sporten zonder opnieuw de pas te hoeven laten zien.

9.2 Gebruiksvriendelijk voor gebruikers en aanbieders

De *GelrePas 2.0* is het meest gebruiksvriendelijk voor gebruikers en zeker voor aanbieders. Dit komt omdat aanbieders alleen afspraken hoeven te maken met de GelrePas en niet met de afzonderlijke gemeenten. Daarnaast kunnen inwoners in de hele regio terecht voor uitjes, sport of cultuur en kan aangesloten worden bij het huidige aanbod van de GelrePas. Bij zowel de *GelrePas 2.0* als de *lokale regeling* geldt dat aanbieders minder administratieve lasten hebben op het gebied van declaratie en dat ze hun geld sneller (of soms meteen) terug krijgen dan nu het geval is bij de GelrePas (declaratie via bonnetjes). Het is onduidelijk of het alternatief *geen minimapas* gebruiksvriendelijker zal zijn voor gebruikers en aanbieders dan de GelrePas. Dat hangt af van hoe Overbetuwe dit in zou willen richten.

⁸ Een armoedebeleid zonder minimapas kan enkel gerealiseerd worden door het bekostigen van meer formatie. Binnen de huidige budgetten is er geen ruimte voor het aanstellen van extra formatie.

⁹ De verschillen in kosten hangen af van de werkwijze van de uitvoerende organisatie. Zo vult Met Gezond Boerenverstand (Meedoenregeling) het aanbod zelf door aanbieders te benaderen en informatie-evenementen te organiseren. Aan de andere kant heeft Intermediad medewerkers in dienst die veel verschillende talen spreken, waardoor hun bereik onder een voor de gemeente interessante en doorgaans moeilijk te bereiken doelgroep, statushouders, groter is. Daarnaast stelt Intermediad binnen 4 weken de lokale regeling op te kunnen leveren, waar Met Gezond Boerenverstand een implementatietermijn van 3-5 maanden hanteert.

9.3 Toegankelijkheid van de informatie over het aanbod

Bij alle alternatieven voor de huidige GelrePas zal meer geïnvesteerd worden in de informatie over het aanbod. Dat is namelijk ook het voornemen van de GelrePas-regio. Bij het alternatief *geen minimapas* en het alternatief *lokale regeling* hebben we de toegankelijkheid van de informatie als gemeente zelf in de hand en kunnen we hierop investeren.

9.4 Beperkte realisatie- en implementatietermijnen

Het alternatief *lokale regeling* scoort met afstand het beste op dit criterium. Een *lokale regeling* kan namelijk binnen 3-5 maanden opgeleverd worden. Bij het realiseren van het alternatief *geen minimapas* is formatie nodig en binnen de huidige budgetten zijn daar geen mogelijkheden voor. Bij de *GelrePas 2.0* is de verwachting dat deze pas gerealiseerd is in januari 2021, mede dankzij het lange aanbestedingstraject.

9.5 Minder opstart- en uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten voor de GelrePas zijn erg hoog en bedroegen in 2018 €40.656 (zie ook paragraaf 4). Naar verwachting zullen zowel het alternatief *GelrePas 2.0* als het alternatief *geen minimapas* leiden tot minder opstart- en uitvoeringskosten dan nu. Voor het alternatief *geen minimapas* komt dit omdat het armoedebeleid zo georganiseerd zal worden dat inwoners een bijdrage kunnen krijgen voor sport of cultuur. Uitjes zullen binnen dit alternatief naar verwachting minder aangeboden worden, omdat de formatie ontbreekt om bijvoorbeeld korting te regelen met sponsors als we dit lokaal gaan oppakken. Voor de *GelrePas 2.0* geldt dat als deze eenmaal gerealiseerd is, we de opstart- en uitvoeringskosten kunnen verdelen over de hele regio en dit schaalvoordelen zal creëren.

9.6 Flexibiliteit van het systeem

Omdat Overbetuwe de regiehouder is bij zowel het alternatief *geen minimapas* als het alternatief *lokale regeling* zijn deze systemen erg flexibel. Bij de *GelrePas 2.0* wordt iets minder flexibiliteit van het systeem verwacht, omdat meerdere gemeenten het eens moeten zijn wanneer er wijzigingen moeten worden aangebracht. “Snel schakelen” wordt daardoor sterk bemoeilijkt.

9.7 Rechtmatigheid

De rechtmatigheid bij het alternatief *geen minimapas* heeft Overbetuwe zelf in de hand. We toetsen alle aanvragen namelijk zelf en maken direct het bedrag over naar de vereniging. De inwoner krijgt het geld nooit op de bankrekening gestort. Daarnaast zullen we naar verwachting minder uitjes aanbieden binnen dit alternatief, waardoor het onrechtmatig gebruik om bijvoorbeeld goedkoop naar de bioscoop te gaan wordt verminderd. De rechtmatigheid binnen het alternatief *lokale regeling* en de *GelrePas 2.0* wordt geborgd doordat de gemeente binnen de kaders van de privacywet de rechthebbende inwoner doorgeeft aan gemeente Arnhem (GelrePas) of aan de uitvoerende organisatie (lokale regeling).

10. Conclusie en aanbevelingen

Op basis van het voorgaande – waarbij de uitkomsten van de evaluatie 2016 en de wensen van het college meewegen - is het advies met ingang van 1.1.2020 over te gaan tot een lokale regeling.

Een lokale regeling biedt inwoners veel keuze op het gebied van sport, cultuur en uitjes, is snel te implementeren en de administratieve lasten en kosten liggen lager dan met de huidige GelrePas. Daarnaast wordt de regeling gezien als gebruiksvriendelijk voor zowel aanbieders, inwoners als de gemeente. De regeling vermindert ook de door gebruikers ervaren stigmatisering doordat kaartjes online gekocht kunnen worden.

Bijkomend voordeel is dat we kunnen profiteren van de kennis van de organisaties en gemeenten die deze regeling hanteren/uitvoeren en daarmee snel stappen maken om de lokale regeling van Overbetuwe te realiseren.

Om de uitvoeringskosten op korte termijn te drukken is het goed om zo snel mogelijk over te stappen op een systeem met een andere declaratiesystematiek dan het werken met fysieke bonnetjes. Daarnaast is er binnen de lokale regeling ook ruimte om aan te sluiten met diverse maatregelen en voorzieningen in het kader van het armoedebeleid zoals de zomerpretpakketten en kledingpakketten en biedt dit alternatief mogelijkheden om met onze buurgemeente Lingewaard samen te werken. Zij hebben immers ook een lokale regeling (Meedoen in Lingewaard).